Hoe een anti-corruptieprogramma onschuldige slachtoffers maakt

Ineens word je beschuldigd van witwassen. Bankrekening geblokkeerd, kredietlijn afgesloten. En wederhoor, ho maar. Wat Operatie Choke Point met Amerikaanse ondernemers doet.

Tekst: Jeroen Ansink | Foto: Paul Hart/Getty Images

llison Deguisne stond raar te kijken toen Wells Fargo haar meedeelde dat haar rekening en kredietlijn binnen dertig dagen zouden worden opgeheven. De eigenaresse van Westshore Cash en Loan, een bescheiden keten die overbruggingsleningen verschaft in Californië, was volgens de Amerikaanse bank verwikkeld in een activiteit met een 'hoog risicogehalte'. Deguisne probeerde bij maar liefst vijftig andere banken een nieuwe kredietlijn te openen, maar kreeg telkens nul op het rekest. De financiële nood werd uiteindelijk zo hoog dat ze afstand moest doen van een filiaal met vier werknemers.

Deguisne, die eind maart naar Washington kwam om te getuigen voor het Amerikaanse Congres, is slachtoffer van Operatie *Choke Point*, een tot voor kort geheim gehouden programma van het ministerie van Justitie om corruptie en witwassen tegen te gaan. Banken die zaken doen met bedrijven waarbij fraude vermoed had kúnnen worden, zijn hierbij mede-aansprakelijk voor de schade. Om banken een richtlijn te geven stelde de financiële toezichthouder Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) een lijst op van sectoren waarin financiële malversaties zouden kúnnen voorkomen, zoals wapenhandelaren, pandjesbazen, en verschaffers van flitskredieten. Banken blijken die beperkingen inmiddels veel ruimer te hebben opgevat, met als gevolg dat ook de rekeningen van duizenden legitieme bedrijven zonder wederhoor zijn geblokkeerd.

Omdat de betrokken mkb'ers worden genoodzaakt om over te stappen op cash neemt de kans op kleinschalige fraude ironisch genoeg alleen maar toe, stelt Brian Wise, mede-oprichter van de belangengroepering US Consumer Coalition. 'Het is een stuk gemakkelijker om geld met contanten wit te wassen dan via een financiële instelling.'

De FDIC heeft de *high risk* lijst inmiddels ingetrokken en de banken gerust proberen te stellen, maar dat lijkt een averechts effect te hebben gehad: ze nemen het zekere voor het onzekere. En zo werd ondernemer Brennan Appel, die tabaksgerelateerde artikelen verkoopt in de staat South Carolina, na twaalf jaar klandizie plotsklaps door Bank of America aan de kant geschoven.

Tijdens de hoorzitting in Washington noemde FDIC-voorzitter Martin Gruenberg de verkrampte interpretatie van Operatie Choke Point een 'vergissing'. Of dat de schrik wegneemt is echter een tweede: na een aantal civiele schikkingen te hebben afgedwongen spande de FDIC vorige maand voor het eerst ook een strafzaak tegen een verdachte bank aan. ◘